

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וּכְמוֹ כֵן הוּא גַם בְּכַנְנֵן הַמִּידוֹת גִּצְחַתְוְהוֹד שְׁהֵם לְכַר מְגוּפָא,
 2 חוץ מהגוף וכמו שנאמר ב'פּתח אליהו' – "תפארת גופא, נצח והוד תרין
 3 שוקין", כלומר בעוד שמידת התפארת, כמו מידות החדס והגבורה, היא חלק
 4 ממערכת הרגשות של האדם והכוחות הפנימיים שלו, הנצח וההוד שבנפש
 5 נמשלו לשוקיים שהם כוחות חיצוניים
 6 של מעשה בפועל, היכולת ללכת
 7 ברגליים, ומשמעות הדברים בעבודת
 8 ה' היא שְׁפָאֲשֵׁר הָאֵהָבָה-וְיִרְאָה
 9 ששורשם במידות החדס (אהבה)
 10 והגבורה (יראה) מְתַעֲלָמִים
 11 והאהבה והיראה לא באות לידי ביטוי
 12 בגלל העלמות והסתרים שמונעים מהם
 13 להתבטא ברגש גלוי, אָזִי צְרִיכָה
 14 לְהִיּוֹת הָעֵבֹדָה בְּגִצְחַתְוְהוֹד
 15 דְלָבֵר מְגוּפָא, ובלית-ברירה יש
 16 להסתפק בעבודת ה' בכוחות חיצוניים,
 17 כלי המעשה וּבְזָה גּוּפָא בכוחות
 18 החיצוניים עצמם יֵשׁ ב' בְּחֵינּוֹת,
 19 גִצְחַתְוְהוֹד, דְעֵנְנֵן הַנִּצְחַת
 20 בעבודת ה' הוּא שְׁפָאֲשֵׁר
 21 הָאֵהָבָה-וְיִרְאָה מְתַעֲלָמִים
 22 אֲצִלוֹ לְאַחֲרֵי הַתְּפִלָּה (כְּפִי
 23 שְׂרׁוּאִים גַּם בְּעוֹבְדֵי הַוְי'
 24 כְּדַבְעֵי, שְׁלֵאֲחֲרֵי הַתְּפִלָּה
 25 מְתַעֲלָמִים הָאֵהָבָה-וְיִרְאָה
 26 כמבואר בתניא, פרק יב, לגבי עובד ה'
 27 בדרגת "בינוני" כפי הגדרתו בספר
 28 התניא: "... בשעת קריאת שמע ותפלה
 29 שהיא שעת מוחין דגדלות למעלה וגם
 30 למטה היא שעת הכושר לכל אדם שאז
 31 מקשר חב"ד שלו לה' להעמיק דעתו
 32 בגדולת אין-סוף ברוך-הוא ולעורר את
 33 האהבה כרשפי אש בחלל הימני
 34 שבלבו לדבקה בו בקיום התורה
 35 ומצותיה מאהבה... ואז הרע... כפוף
 36 ובטל לטוב... אבל אחר התפילה
 37 בהסתלקות המוחין דגדלות אין-סוף
 38 ברוך-הוא הרי הרע חוזר וניעור...
 39 ומתאוה תאוה לתאוות עולם הזה
 40 ותענוגיו", אָזִי צְרִיכָה לְעוֹרֵר
 41 בְּחֵינַת הַנִּצְחַת שְׁבִנְפָשׁוֹ, שענינה חוֹק ותקיפות שְׁלֵא יתְּפַעֵל
 42 מְשׁוּם מְנִיעוֹת, שְׁכָל הַמְּנִיעוֹת לֹא יִהְיוּ נוֹגְעִים לוֹ (עַס זָאֵל
 43 אִים נִיט אֲנִירֵן שְׁלֵא יִהְיֶה אַכְפֵּת לוֹ) פְּלָל, וְיַעֲבֹד עֲבוֹדָתוֹ בְּלִי
 44 שׁוּם שִׁנּוּי פְּלָל, למרות המניעות והקשיים וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בּוֹנֵה

אֵת מִדַּת הַנִּצְחַת שְׁלִמְעָלָה, שהיא ענין התוקף והנצחיות למעלה שעל
 כך נאמר גִּצְחַת יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר⁴¹, וְאֵנִי הַוְי' לֹא שְׁנִיתִי⁴².
 וְעֵנְנֵן הַהוֹד בעבודת ה' היא הָעֵבֹדָה בְּאוֹפֵן שֶׁל הוֹדָאָה כּמוֹכֵן
 של הסכמה והתבטלות, דְּהֵנָּה שְׁכָל הוּא מְצִיאוֹת מוּגֵדֶרֶת, וּמָה
 שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַמְצִיאוֹת
 דברים מופשטים שאין להם הגדרה
 אִין הַשְּׁכָל יְכוֹל לְהַשִּׁיג, וְהֵנּוּ שֶׁהַשְּׁכָל יְכוֹל רַק
 לְהַשִּׁיג שְׁאִין שְׁפָדָה לֹא יִתְּכֵן
 לְהַשִּׁיג באמצעות השכל מָה
 שְׁלִמְעָלָה מִמְצִיאוֹת, אֲבָל
 אִינוּ יְכוֹל לְתַפְסֵם עֵנְנֵן זֶה,
 כלומר, השכל יכול להבין את עצם
 העובדה שדברים מסוימים הם מעל
 לתפיסה בשכל אבל עדיין הדברים
 הנעלים והמופשטים הללו אכן לא
 נתפסים בשכל וְעַל זֶה הוּא עֵנְנֵן
 הַהוֹדָאָה, שְׁמוּדָה וּמִסְכִּים
 בְּשְׁכָלוֹ אֵף שְׁאִינוּ מְשִׁיגִים כִּלְשׁוֹן
 חכמנו ז"ל שמואב בחסירות לענין זה
 "ומודים חכמים לרבי מאיר", כלומר
 לפעמים צד אחד במחלוקת מודה לצד
 השני ומסכים איתו למעשה למרות
 שדעתו של השני לא מקובלת עליו.
 וְעַל-יְדֵי הָעֵבֹדָה בְּבַחֲיַנַּת
 הוֹדָאָה, נְבִינִית סְפִירַת הַהוֹד
 שְׁלִמְעָלָה.
 וְעַל-יְדֵי עֲבוֹדָה בְּבַחֲיַנַּת
 הַיְסוּד, שֶׁהוּא עֵנְנֵן
 הַהֲתַקְשְׁרוֹת וּלְמַעַל הַכוּוּנָה
 להתקשרות בין המשפיע והמקבל,
 ובעבודת ה' היינו שְׁמַקְשְׁרֵם כָּל
 עֵנְנֵינוּ בְּאַלְקוֹת, וְכִידוּעַ
 שְׁיִסוּד כּוֹלָל כָּל רְמ"ח
 הָאֲבָרִים, וְהוּא עֵנְנֵן הַהֲתַקְשְׁרוֹת כְּכֹל אֲבָרֵינוּ כּו',
 הֵנָּה עַל-יְדֵי-זֶה נְבִינִית סְפִירַת הַיְסוּד שְׁלִמְעָלָה,
 וְעַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה בְּפֶה, כְּדֶרֶשֶׁת רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל⁴³ עַל הַפְּסוּקִים⁴⁴ חֲתִיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם,
 לְמוֹצְאֵיהֶם בְּפֶה, וּבִפְרָט בַּתּוֹרָה שְׁבַע-לְפָה
 שֶׁהִיא בְּחֵינַת הַמְּלָכוֹת⁴⁵, הֵנָּה עַל-יְדֵי-זֶה נְבִינִית
 סְפִירַת הַמְּלָכוֹת שְׁלִמְעָלָה.
 במחשבה כְּדֶרֶשֶׁת רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁴³ עַל הַפְּסוּקִים⁴⁴ חֲתִיִּים הֵם
 לְמוֹצְאֵיהֶם, לְמוֹצְאֵיהֶם בְּפֶה, וּבִפְרָט בַּתּוֹרָה שְׁבַע-לְפָה
 שֶׁהִיא בְּחֵינַת הַמְּלָכוֹת⁴⁵, הֵנָּה עַל-יְדֵי-זֶה נְבִינִית
 הַמְּלָכוֹת שְׁלִמְעָלָה שענינה דומה לענין הריבור כי המלכות היא

(41 שמואל-א טו, כט. 42 מלאכי ג, ו. 43 עירובין נד, רע"א. 44 משלי ד, כב. 45 תקו"ז בהקדמה (יז, א).